

———— Ráday Zsófia

CSEND KIRÁLYSÁG

Ad notam: John Cage – 4'33

„Mátyás király Gömörbe'

beleszart egy vödörbe.

Aki hamarabb megszólal,

azé lesz a vödör szar.”

(Szárny Miklós: *A Csend Királyság történelme* – Tankönyv
középszakok számára)

A CSENDKIRÁLY LÁNYA

Apám országa

játéknak indult, napközis államformának.

De minden szaváig elért a néma honfoglalás.

Tejfogai közé szorítva őrizte az alkotmányt.

Mire felnőtt, csendje köré nőttek az újak is.

A Csendkirály lánya vagyok, rég elveszett lánya.

Anyám csak álmában beszélt hozzám, és mikor apám

meghallotta, hagyta, hadd aludjon tovább,

mondat közben végeztette ki. De a nyelve már enyém.

Apám országában senki sem mer olvasni, mert

félnek, a betű pupillából ajkukig utat tör magának.

Akinél mássalhangzót találnak, közmunkára

fogják, és egy magánhangzóért évekre bezárnak.

Egyetlen szótagnyi szabadságért nyelvedet veszik.

Apám országában a kérdés puccskísérlet, a válasz

pártütés. Aki bocsánatot merészel kérni, felségáruló.

Apám országában nem mondatsz nemet, csak

a fejed rázhatod, míg nem bólintja el magát.

Apám országában nem mondatsz igent se.

Apám országában csak idézni szabad – apámat.

Apám országában rettegek a visszhangot.
A gazdagok kiműttetik magukból a véleményt,
hangszalagokból kötnek kokárdát gégeikre.
Nemzeti himnuszunk az ő hallgatásuk.

Apám országában előbb a besúgót verik agyon,
csak aztán a besúgottat.

Apám országában háztartásonként kötelező
egy papagájt tartani.
A Csendőrök havonta kétszer begyűjtik őket,
és amelyik megszólal, annak gazdáit másnapra eltűnnek.
A rossz szomszédok néha káromkodni tanítják
egymás madarát, hogy még csendesebb legyen
a környék.

Apám országában apám hallgatására keresztelik
az újszülötteket, óriástitkokkal tömik be
a gyerekek száját, anyamellkemény apaököllet,
de a bömbölés csak kétéves korig megengedett,
fellette kizárólag hüppögni lehet – hetente egyszer.

Apám országában
*[á]ltalános iskolától kezdve mindennemű
sírással járó tevékenység szigorúan tilos.
Kivételt képeznek ez alól a temetések:
12 decibel per gyásznépig még engedélyezett,
de újabban ajánlják a Multifunkcionális
Bőgőmasinák használatát, amelyet az állam
a hozzátartozók számára jutányos áron biztosít.*

Apám országában minden film néma, és az összes vonal süket.
Apám országában nem mondják be az ötös kasszát, a megállókat,
a nyerő számokat, helyes megfejtéseket, az anticiklont, a gölt.
Apám országában senki sem tudja, ha megérkezik a tollfelvásárló.

Apám országában, akinek túl hangosan ver
a szíve éjfél után, megvádolják monologizálással,
és beviszik csendháborításért. Feljegyzik az illegális
ritmust, megzenésített ujjlenyomatát, és ha legközelebb
meghallják, addig ütik, amíg el nem halkul teljesen.

Apám országában farkast kiáltott egy fiú.
Mégvárták, míg igazat mond, és rögtön elvágta
a torkát. Apám országában azóta nincsenek telek,
íjedtében elbujdosott a füttyülő szél, a farkasordító hideg.

Apám felköttette a lordmajort.

Apám országa
hatásszünet, apám
országa vihar előtt, apám
országa szénmonoxid, apám
országa gyermekági láz, apám
országa fogadalom, apám országa
büntetés, apám országa halogatott gyónás,
apám országa végtelen szóköz, apám országa
első csók után, apám országa vonók várakozása,
apám országa mandulagyulladás, apám országa jelnyelven
üvöltés, apám országa elromlott tengeri kagyló, apám országa
betemetett sűgőlyuk, apám országa hallgatólagos megegyezés,
apám országa síri, apám országa rendelet, apám országa két ámen
közti imanyál, apám országa elmaradt zárszó, apám országa olyan
játék,
amiben senkinek sem szabadna nyerni. Apám országát megtörni
készülök.

Szóra nyitom számat.

De nem szólok semmit.

Legyőzöm apámat.

A VASSZÜZEK DALA

Három vasszűz, vénleányok,
minden szerdán összeül
megfejteti egymás álmát,
gondjaikat elcserélni,
kilehelni, mint a kályhák.

Üres asztalokat kérnek,
üres kancsót, üres tányért,
üres táskáiknak széket,
üres poharakból isznak
hat vasszűznyü ürességet
(ha háromszor kiürültek,
leöblítik mind a hármat).

Álmaikban gyenge tárgyak:
gyakran kölcsönkérlik őket,
könnyen törnek, boldogok.

Álmaikban: aranylányok,
ezüstfiúk, balfalábak,
műanyag rózsafüzérek,
porcelánbabamáj-donorok,
üvegszörnyek, kővitézek,
mint az álmok, szemrekészek,
ajkukra csókukat vernek
világhírű ékszerészek.

Más szerdákön újra ércek:
és lehetnek még vaskapuk,
egy forint hetven fillérek,
desszertvillák, vérestálak,
szögek, rozsdaiszterérek,
sodronyráncos ezredek,
két lakat és egy kalitka,
vagy egyetlen háromhangú nő,

bábaorrok, kaszák, drótok,
szűz helyett vasszerető,
karcsú, mint a fegyverek,
vasapák vagy vasanyák vagy
tollpárnán is koppanó,
nehéz vasgyerekfejek,
láncalpakon páncéltyúkszem,
vértől csikorgó főerek,
nyers vashús, angyalcsontfűrészek,
tíz kalapács éneke,
izmuk pendül, hangszerek.

Hajuk zörög, ha nevetnek,
lepotyog az álluk,
más esetre vaskönnyeket
kovácsoltak rájuk.

Estére nem marad terhük,
csak a nyelvük súlya.
Három vasszűz a verandán
tanácsait kongja:

1. Akinek egy tű a szíve,
összevarrja, ami szakadt,
de az épet kilyuggatja,
szétszereti a szálakat.

2. Akinek a szíve gyűszű,
egy gyűszűnyit tud szeretni,
de a gyűszű kifordítva,
gyűszűben egy gyűszű semmi.

3. Akinek a szíve cérna,
ollót szeret mindenáron.
Akinek a szíve olló,
kicsorbul egy cérnaszálon.

Szavaikat nem tanulták,
véletlenül hagyták bennük,
mint a reményt a szabadság,
kicsit hibásan, de szépen:
pár centire nyitva éppen
a száj és a zárka
ugyanazt artikulálja.

Minden szerdán csütörtökig
ülnek kint a vasszűzek,
hangosan és gyönyörűen
gyűlölik a szívüket.